

Dinàmica participativa amb el personal d'administració i serveis

L'acció educativa que té lloc a l'escola no es concreta de manera exclusiva en els processos d'ensenyament-aprenentatge que tenen lloc portes endins de les aules. Quan parlem d'un enfocament global per a tota l'escola (whole school approach) és precisament per introduir la necessària amplitud de mires per tenir en compte totes aquelles interaccions que es donen en el context del centre escolar i que tenen potencial educador.

I és que ningú no s'atreveiria a negar que durant el temps de menjador no es treballen actituds i continguts de gran valor educatiu en relació amb els hàbits de vida saludable i la convivència, o que, quan els infants han de relacionar-se amb el personal d'administració, no han de posar en joc habilitats socials imprescindibles per desenvolupar-se en societat.

En aquest sentit, és imprescindible que la totalitat del personal no docent (ja siguin els equips d'administració i serveis com dels serveis de menjador o d'activitats extraescolars) conegui i actuï de manera coherent amb la filosofia educativa de l'escola i, per tant, cal que sigui partícip també del procés relacionat amb la posada en marxa d'una escola amb drets.

CURS ONLINE
“VIURE (APRENDRE I ENSENYAR) ELS DRETS DE LA INFÀNCIA A L'ESCOLA”

Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer i interioritzar el contingut de la Convenció sobre els Drets de l'Infant a partir de lectures de l'anàlisi d'estudis de cas i de la realització d'activitats d'aprenentatge, amb la finalitat d'incorporar-lo a l'exercici professional. • «Deconstruir» mites que hi ha al voltant dels drets humans per tal de poder explicar més bé determinades realitats i propiciar una implicació més gran dels infants en el respecte i en la promoció dels drets. • Reconèixer eines per poder aplicar els continguts i valors de la Convenció sobre els Drets de l'Infant a l'aula i al centre, amb alumnes de tots els cicles. • Identificar propostes adequades per tal d'involucrar tots els actors de la comunitat educativa en la construcció d'una cultura coneixedora i respectuosa dels drets de la infància. 	
Continguts	Conceptes	<ul style="list-style-type: none"> • Mòdul 1: Els drets humans • Mòdul 2: Els drets de la infància • Mòdul 3: L'escola educadora en drets i per als drets de la infància • Mòdul 4: La Convenció sobre els Drets de l'Infant com a contingut d'aprenentatge i com a referent actitudinal • Mòdul 5: Els drets de la infància des de la perspectiva del personal d'atenció educativa • Mòdul 6: Els drets de la infància al centre educatiu
	Habilitats	<ul style="list-style-type: none"> • Anàlisi i reflexió crítica des d'un enfocament basat en els drets de la infància • Incorporació de la perspectiva basada en els drets de la infància en l'anàlisi de la pràctica educativa des de la vessant institucional i el personal d'atenció educativa.
	Actituds	<ul style="list-style-type: none"> • Escolta activa, acollida, reconèixer l'altre, tolerància, autoconeixement, treball en equip, participació, treball en xarxa
Activitats		
Seqüència	<p>Aquesta activitat es du a terme de manera individual a través de la plataforma virtual Odissea del Departament d'Ensenyament, que permet accedir al curs “Viure (aprendre i ensenyar) els drets de la infància a l'escola”.</p> <p>Aquest curs forma part del catàleg de formació permanent per al personal d'administració i serveis del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. El seguiment de l'itinerari formatiu proposat i la realització de les activitats condueix a l'obtenció d'un certificat oficial de formació. Al llarg del curs es disposa del suport d'un tutoratge tècnic per tal de poder aclarir dubtes i es fomenta l'intercanvi d'idees i el debat a través de fòrums virtuals.</p> <p>En aquests moments els curs està en procés de preparació i estarà disponible properament a Odissea. El Servei de Formació informará degudament de les dates definitives del curs i del període d'inscripció, que es farà a través de l'apartat de Formació a la intranet del Departament d'Ensenyament.</p> <p>L'objectiu del curs és proporcionar formació i pautes al personal d'atenció educativa que aposta per una educació que tingui incorporada la perspectiva dels drets de la infància de manera integral. No es tracta només d'aprendre i ensenyar els drets humans, i en particular els de la infància, sinó de viure'ls plenament i que la Convenció sobre els Drets de l'Infant sigui l'eix vertebrador i la guia del que succeeix a l'escola. És qüestió d'apropiar-se dels drets i de fer-ho en un entorn en el qual es respectin plenament. Per això és condició que tothom —petits i grans— els coneguem, tal com recull la Convenció en el seu article 42, i en aquest cas, el personal d'atenció educativa, per tal que els pugui tenir en compte en la seva pràctica docent i en la vida diària del centre.</p>	

<p>Seqüència</p>	<p>En els tres primers mòduls tractarem les qüestions bàsiques per entendre els orígens, significat i reptes dels drets humans de la infància. En el primer mòdul, en concret, parlarem dels drets humans. Veurem quines són les normes jurídiques nacionals i internacionals que els garanteixen i quins sistemes de protecció d'aquests drets existeixen. També coneixerem els reptes que ha d'afrontar la societat en aquest segle en matèria de drets humans.</p> <p>En el segon mòdul ens centrarem en els drets de la infància. Coneixerem per què la comunitat internacional ha desenvolupat un conjunt de drets humans específics per a la infància i què implica la concepció de l'infant com a subjecte de drets. També veurem què és la Convenció sobre els Drets de l'Infant i què implica per als estats la seva ratificació.</p> <p>En el tercer mòdul parlarem de l'escola educadora en drets i per als drets de la infància. Donarem una visió crítica respecte al paper de l'escola en l'impuls d'una cultura respectuosa dels drets aprofundint en el dret a la participació, a més de prendre consciència del rol que tenim els adults en el foment de la participació infantil i adolescent.</p> <p>Els tres últims mòduls estan centrats en la Didàctica dels drets (la pràctica a l'escola). Tractaran, de manera més específica i pràctica, com aplicar didàcticament la Convenció sobre els Drets de l'Infant a l'escola amb una perspectiva integral que involucri tota la comunitat educativa. Això significa apel·lar a la responsabilitat que com a garants dels drets dels infants tenen totes les persones adultes i, molt especialment, les que treballen amb ells, en aquest cas, en l'àmbit de l'atenció educativa.</p>	
<p>Temps total 15h</p>		
<p>Recursos</p>	<p>Didàctics</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Curs online "Viure (aprendre i ensenyar) els drets de la infància a l'escola"
	<p>Equipaments</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ordinador • Connexió a internet
	<p>Fungibles</p>	<p>-</p>
<p>Indicadors d'avaluació</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de participants al curs que finalitzen l'itinerari formatiu proposat de manera satisfactòria • Grau d'implicació dels participants en l'activitat formativa (consultes, participació als fòrums virtuals) • Grau de satisfacció amb l'activitat (valoració realitzada sobre l'acció formativa) 	

EL "MEMORY DELS DRETS DE L'INFANT": UN JOC PER REFLEXIONAR SERIOSAMENT

Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Presentar els drets dels infants de manera lúdica i entenedora • Encoratjar la reflexió entorn als drets dels infants • Sensibilitzar sobre la importància de contribuir a crear un clima relacional coherent amb els drets de la infància des dels diferents rols professionals del personal d'administració i serveis • Fomentar una actitud reflexiva i participativa 		
Continguts	Conceptes	<ul style="list-style-type: none"> • Els drets dels infants • L'enfocament basat en els drets de l'infant • L'escola com a comunitat interconnectada a la qual tothom aporta 	
	Habilitats	<ul style="list-style-type: none"> • Anàlisi i reflexió crítica des d'un enfocament basat en els drets de la infància • Treball cooperatiu 	
	Actituds	<ul style="list-style-type: none"> • Escolta activa, participació i establiment de consensos 	
Activitats		Temps	
Seqüència	<p>BENVINGUDA</p> <p>Donem la benvinguda a tots els participants i contextualitzem l'activitat dins de l'itinerari del programa Una escola amb drets:</p> <p>PLUJA D'IDEES</p> <p>A continuació, els expliquem que l'activitat d'avui té a veure amb els drets dels infants. Els preguntem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heu sentit a parlar mai dels drets dels infants? • Què creieu que són els drets dels infants? • Quins drets coneixeu? <p>Apuntem unes quantes paraules clau de les idees que aporten.</p>		10'
	<p>EL MEMORY DELS DRETS DE L'INFANT</p> <div style="border: 1px solid #00728f; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>IMPORTANT: ABANS DE DUR A TERME LA DINÀMICA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cal haver llegit prèviament les instruccions del joc i el contingut de cada carta per tenir clar a quin o quins drets dels infants fa referència. • El rol de la persona facilitadora no ha de ser directiu, sinó que ha de fomentar un clima lúdic però reflexiu alhora. També cal encoratjar un esperit cooperatiu i participatiu. • Per ajudar els participants a interpretar cada carta, es pot demanar que intentin interpretar el dibuix que la representa. </div> <p>Introduïm el joc del "Memory dels drets de l'infant" com un joc que ens ajudarà a conèixer més coses sobre els drets dels infants.</p> <p>Distribuïm els participants en grups d'entre 6 i 8 participants al voltant d'una taula.</p> <p>A cada taula es distribueix un joc del "Memory dels drets de l'infant" i se situen les cartes cap per avall.</p>		20'

Seqüència	<p>De manera ordenada, un participant tria dues cartes i les gira per poder veure quin dret representen. Si ambdues cartes són idèntiques, pot agafar-les i quedar-se-les i continua destapant cartes. Si no són idèntiques ha de girar-les de nou deixant-les al mateix lloc i passa el torn al participant del seu costat.</p> <p>Una vegada descobertes totes les cartes, s'inicia la reflexió entorn el contingut que dota de sentit el joc.</p>		
	<p>ESPAI DE REFLEXIÓ</p> <p>De manera individual o per parelles, demanem a cada participant que reflexioni entorn a les cartes que ha guanyat durant el joc.</p> <p>Al cap de 10 minuts, demanem a cada participant que comparteixi les seves reflexions entorn als drets que apareixen a les cartes i encoratgem la resta de participants a donar la seva opinió.</p> <p>Seguidament, la persona facilitadora procedeix a llegir la descripció de cada carta que proposen les instruccions del "Memory dels drets de l'infant" que proposa UNICEF i s'analitza de manera conjunta amb el grup de participants.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>IMPORTANT</p> <ul style="list-style-type: none"> • És important que la reflexió vagi encaminada a establir relacions entre els drets que s'esmenten i la manera en com poden ser promoguts i protegits activament des de l'escola mateixa i des de la tasca professional del personal d'administració i serveis. • Cal deixar clar que els drets dels infants no són un joc, sinó que existeix la Convenció sobre els Drets de l'Infant, que obliga els països i totes les persones adultes a respectar-los i garantir-los per a tots els nens i nenes i a tot arreu. </div>		30'
	<p>TANCAMENT</p> <p>Agraïm la implicació i participació de tothom.</p> <p>Acordem amb el màxim de consens una nova data de trobada per continuar l'itinerari de treball establert pel programa Una escola amb drets en el centre educatiu.</p>		10'
Temps total 90'			
Recursos	Didàctics	• Joc "Memory dels drets de l'infant"	
	Equipaments	• Taules i cadires (preferentment situades per facilitar la mobilitat i el treball en grups)	
	Fungibles	• Notes autoadhesives • Paper mural • Pissarra i guix/retoladors • Bolígrafs	
Indicadors d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Grau d'implicació dels participants en l'activitat • Grau de comprensió de l'activitat 		